

ACTE D'INICI

Expedient de contractació relatiu a la contractació de serveis per a la prestació del Programa “NEXES, atenció a la soledat i al risc d'aïllament social de persones grans”, adreçat a municipis de més de 10.000 habitants i ens supramunicipals de la província de Barcelona

Promotor	60103 – Servei d'Atenció a la Dependència i la Vulnerabilitat Social
Núm. d'expedient	2025/46541

Aquest acte té per objecte donar compliment al que estableix l'article 116.1 de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, per la qual es transposen a l'ordenament jurídic espanyol les directives del Parlament Europeu i del Consell 2014/23/UE i 2014/24/UE, de 26 de febrer de 2014 (en endavant, LCSP). Aquest article assenyala que la subscripció de contractes per part de les administracions públiques requereix la tramitació prèvia de l'expedient corresponent, que ha d'iniciar l'òrgan de contractació motivant la necessitat del contracte en els termes que preveu l'article 28 de la LCSP i que s'ha de publicar en el perfil de contractant.

La soledat i l'aïllament social de les persones grans son una problemàtica social creixent als municipis de la província de Barcelona que s'emmarca en un context d'envelliment sostingut de la població i d'augment de les llars unipersonals, representant un repte significatiu tant per a la qualitat de vida de les persones com per a la planificació i organització de les polítiques i els serveis locals, així com per les comunitats.

Segons dades de l'IDESCAT de 2024, en 10 anys (2010-2020), la població de 65 anys o més a la província de Barcelona ha crescut gairebé 1,5 punts percentuals, situant-se en el 18,9% del total. Aquest increment va acompanyat d'un sobreenvelliment progressiu i d'un elevat percentatge de persones grans que viuen soles; aproximadament 4 de cada 10.

Per altra banda, l'Enquesta Contínua de Llars (ECH 2019) mostra que, a Catalunya, hi ha 786.000 persones que viuen soles, de les quals 334.000 (42,2%) tenen 65 anys o més. Aquesta situació és especialment significativa entre les dones a partir dels 65 anys, i s'accentua amb l'edat: hi ha 140.700 persones de més de 80 anys que viuen soles, de les quals 110.600 són dones.

A més, les dades també evidencien una vulnerabilitat social creixent entre les persones grans. De fet, segons l'Enquesta de Condicions de Vida d'IDESCAT (2024), la taxa de risc de pobresa o exclusió social (ARPE) en aquest col·lectiu ha augmentat en 1,9 punts percentuals des del 2020, arribant al 17%.

Cal tenir en compte que, segons l'Observatori de la Soledat d'Amics de la Gent Gran (2020), viure sol/a no implica necessàriament sentir-se sola/a. Ara bé, quan aquesta situació és sobrevinguda o no escollida, el risc que la persona quedi socialment aïllada o que se senti sola s'incrementa.

El risc d'aïllament social es defineix com la possibilitat o probabilitat que una persona experimenti una disminució significativa de les seves relacions socials (contactes regulars amb familiars, amics o veïns) i de participació en activitats comunitàries, cosa que pot afectar negativament la seva salut física, mental i emocional. Entre els principals factors de vulnerabilitat estan el fet de viure sol/a, la pèrdua de relacions significatives (parella, fills/es, amistats...), problemes de salut, mobilitat reduïda, barreres econòmiques o falta de suport familiar. Òbviament, el risc no significa que la persona estigui aïllada, sinó que presenta condicions que poden portar-la a l'aïllament social si no es prenen mesures preventives.

Per altra banda, la soledat es defineix com l'experiència no desitjable que es produeix quan la xarxa de relacions socials d'una persona és deficient, ja sigui qualitativa o quantitativament, en relació amb l'esperada (Jong Giervelt, 1987). O, dit d'una altra manera, la soledat és una experiència subjectiva i no desitjada que es produeix quan hi ha una discrepància entre les relacions socials que la persona té i les que voldria tenir.

La diferència entre aïllament social i soledat és important, tot i que sovint es confonen. Podríem dir que l'aïllament social és un fet objectiu, observable i generalment relacionat amb factors externs, mentre que la soledat és un sentiment, una percepció personal relacionada amb factors interns (sentiments, expectatives, insatisfacció...). En tot cas, tant el sentiment de soledat com el risc d'aïllament social s'accentuen amb l'edat, generen conseqüències emocionals negatives (tristesa, ansietat, frustració...), i poden augmentar la vulnerabilitat, l'exclusió social i el risc de patir trastorns de salut mental.

Davant d'aquesta realitat es fa imprescindible impulsar estratègies de prevenció, detecció i intervenció social i comunitària orientades a evitar o reduir aquestes situacions de soledat i risc d'aïllament entre les persones grans, i a pal·liar-ne les conseqüències.

En aquest marc, el paper dels ens locals, i molt especialment el dels serveis socials municipals, és clau per articular respostes comunitàries sostenibles i adaptades a cada realitat.

Per això, la Diputació de Barcelona va impulsar, l'any 2022, el *Programa Nexes, atenció a la soledat no desitjada de persones grans*. El Programa va néixer en el marc estratègic del PAM 2020-2023 de la Diputació de Barcelona i, en concret, dins del

Projecte transformador “Cap a un nou sistema públic de cures en la comunitat”, en un context marcat per les conseqüències de la crisi social i sanitària de la covid-19, i es proposava afrontar la soledat com una de les problemàtiques socials més complexes que requeria articular respostes a nivell individual, per acompanyar i donar suport a les persones, alhora que comunitari, augmentant la sensibilització i la participació dels agents socials.

Fins ara, el Programa Nexes ha assolit resultats molt positius, amb una alta satisfacció de les persones beneficiàries. Així mateix, el Programa ha facilitat la creació de vincles socials i comunitaris, establint xarxes que contribueixen de manera significativa al benestar i a la inclusió de les persones grans, alhora que ha diversificat els canals de detecció i atenció (serveis socials, serveis de salut i agents comunitaris).

A més, Nexes ha tingut un impacte positiu en la sensibilització social, contribuint a situar la soledat no volguda en el centre dels debats públics i promovent una cultura de corresponsabilitat col·lectiva per part d'agents socials, comunitaris i institucionals. La seva capacitat d'adaptació i flexibilitat ha permès ajustar el model a contextos municipals molt diferents, fet que reforça el seu potencial de consolidació i permanència a la província.

Tanmateix, l'experiència d'aquests anys ha permès a la Diputació de Barcelona, en gran part gràcies a les aportacions dels ens locals que han participat, redefinir-lo a nivell estratègic i metodològic amb l'objectiu de seguir millorant els resultats esperats durant els propers anys. Així, amb aquesta nova edició del Programa es pretén mantenir, consolidar i ampliar aquests assoliments, reforçant la capacitat de lideratge dels serveis socials i dels ens locals en general, i avançant cap a comunitats més inclusives, cohesionades i sostenibles.

L'instrument preferent per a l'exercici de les funcions d'assistència i cooperació local de la Diputació de Barcelona és el “Pla Xarxa de Governos Locals”, que s'aprova cada quatre anys coincidint amb el mandat polític d'aquesta administració. En el marc d'aquest Pla, i pel que fa a la prestació de serveis públics, es posa a disposició dels governos locals recursos de tipus tècnic, entre d'altres, a través d'un instrument de cooperació anomenat Catàleg de serveis.

La Gerència de Serveis Social ofereix als ens locals de la província de Barcelona els diversos serveis que conformen aquest suport tècnic a través de l'esmentat Catàleg que s'aprova anualment i que es pot consultar al lloc web <https://seuelectronica.diba.cat/tramits-ens/>

En l'oferta actual del Catàleg hi consta el recurs material “*NEXES, atenció a la soledat i al risc d'aïllament social de persones grans*”. La finalitat d'aquest recurs és teixir xarxes i estratègies locals entre institucions, serveis i agents locals per detectar,

atendre i donar suport a persones majors de 65 anys que es trobin en risc d'aïllament social i/o que es puguin sentir soles.

La Gerència de Serveis Socials no disposa del suficient personal tècnic per a la implementació en el territori de tots aquests recursos tècnics que ofereix a través del Catàleg, per la qual cosa ha de recórrer a la contractació externa.

L'objecte de la contractació és la selecció d'una empresa per a la prestació del Programa "NEXES, atenció a la soledat i al risc d'aïllament social de persones grans", adreçat a municipis de més de 10.000 habitants i ens supramunicipals de la província de Barcelona.

D'acord amb l'article 28.1 de la LCSP, les entitats del sector públic no poden subscriure contractes que no siguin els necessaris per complir i dur a terme els seus fins institucionals. A aquest efecte, la naturalesa i extensió de les necessitats que es pretenen cobrir mitjançant el contracte projectat, així com la idoneïtat del seu objecte i contingut per satisfer-les, s'ha de determinar amb precisió, i se n'ha de deixar constància en la documentació preparatòria, abans d'iniciar el procediment encaminat a la seva adjudicació.

La competència d'aquest acte, atribuïda en primer terme a la Presidència de la Diputació de Barcelona d'acord amb la disposició addicional segona, punt 1, de la LCSP, m'ha estat delegada en virtut del que disposa l'apartat 3.1.1.a) de la Refosa 1/2024 sobre competències i atribucions dels òrgans de govern de la Diputació de Barcelona, diferents del ple, corresponent al mandat 2023-2027, aprovada per Decret núm. 16308/23 de 19.12 (BOPB de 21.12.23).

Atès que el contracte que es vol iniciar és idoni per satisfer les necessitats exposades i que dona compliment a les finalitats pròpies de la Diputació de Barcelona,

DISPOSO:

- que s'iniciï l'expedient de contractació relatiu **al contracte de serveis per a la prestació del Programa "NEXES, atenció a la soledat i al risc d'aïllament social de persones grans", adreçat a municipis de més de 10.000 habitants i ens supramunicipals de la província de Barcelona.**
- que s'elabori la memòria justificativa de la configuració de l'expedient, així com la resta de documents necessaris per tramitar l'expedient esmentat.

Metadades del document

Núm. expedient	2025/0046541
Tipus documental	Diligència
Títol	Acte d'inici de l'Expedient de contractació relatiu a la contractació de serveis per a la prestació del Programa "NEXES, atenció a la soledat i al risc d'aïllament social de persones grans", adreçat a municipis de més de 10.000 habitants i ens supramunicipals de la província de Barcelona.
Codi classificació	D0506SE01 - Serveis obert

Signatures

Signatari	Acte	Data acte
Alba Barnusell Ortuño (SIG)	President/a delegat/da d'Àrea Signa	02/02/2026, 09:51

Validació Electrònica del document

Codi (CSV)	Adreça de validació	QR
3fea270b88ef242f458d	https://seuelectronica.diba.cat	